

Prekenverkstedet

<http://www.israelsmisjonen.no/ressurser/materiell/prekenverksted>

Pinsedag – 5. juni 2022

Prekentekest: Joh 14,23–29

Lesetekst I: 1 Mos 11,1–9

Lesetekst II: Apg 2,1–11 eller Rom 5,1–5

Det er sju uker siden påske, og vi feirer pinse. En høytid som minner oss om at troen på Israels Gud handler om det universelle og om likeverd når det gjelder kjønn, etnisitet og rikdom. Det tok noen uker før disiplene skjønnte dette fullt ut kan det virke som, men en kort tid etter pinsedag i Jerusalem utbryter apostelen Peter: Nå forstår jeg virkelig at *Gud ikke gjør forskjell på folk* (Apgj 10,34). La oss minne hverandre om dette i dag også – troen er for absolutt alle.

Pinsen minner oss også om at vi som tror er et annerledes folk, og hører til et annerledes rike. Et opp-ned-rike på mange måter, hvor den største skal tjene de andre, og hvor man skal elske sine fiender. Vi blir også minnet om at Gud er for oss, og at han vil bo i oss og arbeide gjennom oss. Både som enkeltpersoner og som fellesskap. Vi er Jesu legeme på jorden, og slik er Jesus alltid nær oss – både i sakramentene og i fellesskapet av troende.

Gud er for oss, i oss og gjennom oss

Når jeg leser Johannes 14 slår det meg flere ganger: Disiplene ønsket å være der Jesus var, og Jesus ønsket å være der disiplene var. Dette gjensidige ønske er sterkt, vakkert og ekte. Det er ikke skuespill eller fromme ord til rett tid. Nei, det er kjærlighet. Kjærlighetens opphav er alltid Gud selv (1 Joh 4,6). Gud har vist oss sin kjærlighet *«ved at Kristus døde for oss mens vi ennå var syndere»* (Rom 5,8). Slik males sammenhengen mellom påske og pinse for oss. Jesu død og oppstandelse for oss i påsken, og Gud som tar bolig i oss i pinsen. Dagens tekster handler om at Gud, ved Den hellige ånd, både er *for oss, i oss* og arbeider *gjennom oss*.

Gud er for oss

«Er Gud for oss, hvem er da mot oss? Han som ikke sparte sin egen Sønn, men ga ham for oss alle, kan han gjøre noe annet enn å gi oss alt sammen med ham?» (Rom 8,31-32)

«Gi oss alt sammen med han», skriver Paulus. Det er ord som rommer mye, men jeg vil rette oppmerksomheten på at Gud har gitt oss sitt ord. Guds ord er også det apostelen Paulus anser å være Israels største fortrinn (Rom 3,1-2). Bibelen er en stor gave, og der åpenbares Guds gode vilje og visdom for oss og våre liv. Slik sett er bibelen et synlig bevis på at Gud er for oss. Hvorfor skulle han ellers åpenbart sin vilje og tanker, dersom han ikke var for oss? Hvem deler du dine innerste tanker og planer med? Det er jo de menneskene du ønsker at skal ta del i dem, og Gud har åpenbart seg for oss.

Jesus sier i dagens evangelietekst: *Den som elsker meg, vil holde fast på mitt ord [...] Den som ikke elsker meg, holder ikke fast på mine ord.* Å leve som en Jesus etterfølger handler om å ta på alvor det Jesus sier. Her vil jeg komme med en varm anbefaling av Oskar Skarsaunes bok, *Etterlyst: Bergprekenes Jesus* (2018). Bergprekenens Jesus konkluderer sin preken med: *Hver den som hører disse mine ord og gjør det de sier, ligner en klok mann som bygde huset sitt på fjell* (Matt 7,24).

Gud i oss

Gud er altså for oss, og ved troen er Gud også i oss.

Slik er Guds rike kommet helt nær oss. Et rike som er et annerledes, ja ett opp-ned rike. I dette riket skal man elske sin fiende, og den som vil være stor skal være de andres tjener. Å holde Jesus ord handler i aller høyeste grad om dette. Det handler ikke om teoretisk teologi først og fremst, men om hvordan vi lever våre liv. Det er ikke slik at de med størst intellektuell kapasitet nødvendigvis er de som klarer å «holde Jesu ord».

Om sant skal sies, så er det ingen av oss som klarer å holde Jesus ord. Som Paulus skriver: *«Her er det ingen forskjell, for alle har syndet»* (Rom 3,22-23). Ingen klarer av oss selv å elske Herren vår Gud av hele vårt hjerte, hele vår sjel og av all vår forstand. Vi klarer heller ikke elske vår neste som oss selv. Samtidig må ikke dette bli en hvilepute for oss, en unnskyldning for å ikke holde Jesu ord. Nei, vi har fått Guds ord, hans vilje er åpenbart for oss – og ved dåpen og troen er også Guds ord åpenbart i oss.

Pinsefesten blir i jødisk sammenheng feiret til minne om loven som Gud gav Israel ved Sinai-fjellet. Her mottok de blant annet de ti bud som ble skrevet ned på steintavler. En viktig del av pinsen er dermed Guds Ord. Samtidig handler pinsefesten om et håp, hvor Gud en dag skal skrive sin lov i menneskers hjerte.. Håpet er hentet fra profetene:

«Se, dager skal komme, sier Herren, da jeg slutter en ny pakt med Israels hus og Judas hus, ikke som den pakten jeg sluttet med fedrene deres den dagen jeg tok dem i hånden og førte dem ut av Egypt; den pakten brøt de, enda jeg var deres herre, sier Herren. Men dette er pakten jeg vil slutte med Israels hus i dager som kommer, sier Herren: Jeg legger min lov i deres sinn og skriver den i deres hjerte. Jeg skal være deres Gud, og de skal være mitt folk» (Jer 31,31-33)

«Jeg gir dere et nytt hjerte, og en ny ånd gir jeg inni dere. Jeg tar steinhjertet ut av kroppen deres og gir dere et kjøtt hjerte i stedet. Jeg gir min Ånd i dere og gjør at dere følger forskriftene mine, holder lovene mine og lever etter dem» (Esek 36,26-27)

Begge disse stedene henviser til steintavlene (de ti bud gitt ved Sinai fjellet), samtidig som de viser at Gud har en større plan med sitt ord. Han vil gi Israel et nytt hjerte – han vil skrive sin lov i hjerte til folket og ikke på steintavler. Det er disse løftene Jesu disipler forstår oppfylt den pinsefesten hvor de var samlet i Jerusalem. Dermed er det en dyp kontinuitet vi ser i Guds frelsesplan. Gud for oss – Gud i oss. Slik profeten Joel også profeterte flere århundrer tidligere: *En gang skal det skje at jeg øser ut min Ånd over alle mennesker* (Joel 3,1).

På den første pinsedag, ved Sinaifjellet, kom det også ildtunger ifølge den rabbiniske (jødiske) tradisjon. Ifølge Rabbi Ishmael (110-135 e.Kr.) beskriver hendelsen ved Sinai slik: «*Slik en hammer knuser klippen i mange biter og slår gnister, slik ble hvert ord som gikk ut fra den Hellige, velsignet være Han, delt opp i 70 tunger*». 70 står i rabbinisk tradisjon for alle datidens kjente språk, og representerer slik alle mennesker. Pinsedag i Jerusalem ser vi dette utspringe seg. Ildtunger kommer, og disiplene snakker på andre språk. Dette forteller oss at tiden er kommet, at Guds ånd er utgytt for alle mennesker, og at Gud er kommet helt nær oss. Ved troen er Gud ikke bare for oss – han er i oss.

Gjennom oss

Gud er altså for oss og i oss, og han ønsker å arbeide gjennom oss.

Frank Sinatra sang «I did it my way». Vel, sangen er kul – men innholdet er ikke oppskriften på et godt liv tror jeg. For det finnes mange eksempler på at mennesker som ønsket å kun skrive sin egen historie (my way) . Men når vi lever livet vårt uten omtanke for andre, så blir det fort stygt. Det dagsaktuelle, og et ytterpunkt, er Putins krig mot og i Ukraina. Gjennom propaganda i ulike medier forkynner han sitt narrativ og sin virkelighetsforståelse, og han «skriver sin egen historie». Det handler ikke om rett og galt lengre, og det handler i alle fall ikke om å la Gud få skrive sin historie.

Christian Hesselbergs har skrevet sangen «Skriv din historie, med mitt liv» (2005). Sangen skildrer på en personlig og sterk måte et ønske om at Gud skal få virke gjennom oss. Det er en bønn som tar oss med inn i hverdagen, inn i de årene og dagene vi får, og et ønske om at livet må bli mer enn egen tilfredsstillelse. En bønn hvor man ber Gud om å skrive sin historie med mitt liv. Innholdet er radikalt annerledes enn i «I did it my way».

Pinsen er høytiden som forteller oss at Gud vil skrive sin historie gjennom våre liv. Det er egentlig et privilegium uten sammenligning. Det er Gud som gir oss tillit til å være hans vitner, hans ambassadører og hans kropp på denne jorden. En invitasjon til et liv hvor vi ikke blir navlebeskuende, men hvor vi elsker vår neste som oss selv. Et liv hvor det ikke handler om egen vinning, egenrådlig makt og selvsentrert tilfredsstillelse, men hvor det handler om noe større og bedre.

Norsk misjonshistorie er ikke perfekt. Samtidig inneholder den mange eksempler på gode og rette ting, når Gud får skrive sin historie gjennom våre liv. For misjonshistorien handler jo om hvordan Gud har arbeidet gjennom oss mennesker. Gjennom misjon har mange mennesker bl.a. fått bedre helse- og undervisningstilbud, og man har delt vitnesbyrdet om han som elsker alle mennesker til nytt liv og fornyelse. Verdens vakreste budskap er blitt forkynt over store deler av verden, slik at mennesker har fått et møte med han som er for dem, vil være i dem og arbeide gjennom dem.

Vidar Kristensen skrev i 1983 en vakker sang om det nye livet. Sangen omhandler det jeg har forsøkt å sette ord på, et liv hvor Herren lever i og gjennom oss. Her kommer det også fram at det er en dyp sammenheng mellom påske og pinse. Slik Paulus skriver i Galaterne: Jeg er korsfestet med Kristus; jeg lever ikke lenger selv, men Kristus lever i meg. Det livet jeg nå lever som menneske av kjøtt og blod, det lever jeg i troen på Guds Sønn, som elsket meg og ga seg selv for meg (Gal 2,20). La vår bønn derfor være, at det nye livet får være virkekraftig i vårt liv, og at Gud må få skrive sin historie med vårt liv.

Vegard Soltveit

Generalsekretær Den Norske Israelmisjon

vegard@israelsmisjonen.no